

BIERNE I DANMARK

I Danmark er der fundet knap 290 arter af bier, som hører til seks forskellige familier. Bier er en meget varieret gruppe, som strækker sig over små, få mm lange, bier og op til store, robuste bier, som er flere centimeter lange. Nogle er uanseelige, mens andre er farverige eller har tydelige striber.

Alene eller sammen

Langt de fleste bier er enlige, dvs. at hver enkelt hun bygger rede og sørger for sit eget afkom uden hjælp fra andre. Nogle enlige bier bor i kolonier med mange reder på samme sted, men uden et samarbejde. I den modsatte ende findes bier, som har udviklet sociale systemer – det kendes fra humlebier og honningbier. Disse lever i kolonier, der kan tælle fra omkring hundrede individer (blandt humlebiarterne) og op til adskillige tusinde (honningbierne). Honningbiernes kolonier er flerårige, mens humlebiernes er enårige.

Blåhat jordbienen samler kun pollen fra blåhat

Valg af føde

Bier er gennem hele deres livscyklus afhængige af nektar og pollen. Der er dog forskel på hvilke blomster forskellige arter af bier foretrækker. Blandt bierne er der stor forskel i deres tungelængde, hvilket har betydning for hvilke planter de kan hente føde fra.

Små korttunge bier ses ofte i forholdsvis åbne blomster (f.eks. pil, kurvblomster, ranunkler), hvor pollen og nektar er let tilgængelig. Store langtungede bier kan derimod nå nektaren i langkronede blomster (f.eks. læbeblomster, ærteblomster og maskeblomster).

Nogle bier er kræsnere i forhold til pollen, som larverne udvikles på. Oligolektiske bier er specialister, som kun samler pollen fra en bestemt gruppe af planter.

Hovedparten af de vilde bier er polyektiske, hvilket betyder, at de kan leve af pollen fra flere forskellige plantefamilier.

Overtager andres reder

En gruppe af bier, redesnyltere, bygger slet ikke rede, men trænger ind i værtens rede og lægger sit eget æg, som klækker til en larve, der æder værtens bibrød. I Danmark er 78 af arterne snyltende bier.

Stor blodbi er en redesnylter, og her har den fundet indgangen til en rede.

Rød murerbi bygger sine reder i hulrum. Her ses det hvordan æggene er lagt ovenpå en klump bibrød.

Levesteder

Både enlige og sociale bier bygger reder, som indeholder celler med afkom og proviant. De enlige bier inddeles efter redens udformning i to typer, nemlig: **Jordboende** Størstedelen (54%) af de enlige bier er jordboende. Bierne graver gange i jorden, og for enden af hver gang placeres en yngelcelle, hvori hunnen lægger en klump bibrød (en sammenæltet masse af pollen og nektar), hvorpå hun lægger et æg. Når ægget klækker, lever larven af bibrødet indtil den forpupper sig. **Hulboende** Nogle arter bygger rede i eksisterende huller og hulrum (f.eks. hule plantestængler, huller eller revner i træ eller murværk, eller aflagte sneglehuse). Hulrummet fores med indsamlet materiale (f.eks. bladstykker, planteuld eller mudder), hvorefter hunnen forsyner hver yngelcelle med bibrød og lægger et æg herpå. Humlebier etablerer deres reder i eksisterende hulrum, ofte en forladt rede fra en gnaver.

OVERSIGT OVER DANSKE BIER

Familie	Vigtige slægter	Antal slægter	Antal arter	Levevis	Reder	Blomsterspecialisering
Korttungebier (Colletidae)	Silkebier (<i>Colletes</i>), Maskebier (<i>Hylaeus</i>)	2	28	Redebyggere	Jordboende/hulboende	Mange oligolektiske
Gravebier (Andrenidae)	Jordbier (<i>Andrena</i>), Strithårsbier (<i>Panurgus</i>)	2	63	Redebyggere	Jordboende	Oligolektiske, polyektiske
Vejbier (Halictidae)	Vejbier (<i>Halictus</i>), Smalbier (<i>Lasioglossum</i>)	5	60	Redebyggere	Jordboende	Oligolektiske, polyektiske
	Blodbier (<i>Sphecodes</i>)			Redesnyltere		
Sommerbier (Melittidae)	Buksebie (<i>Dasypoda</i>), Høstbier (<i>Melitta</i>)	3	8	Redebyggere	Jordboende	Oligolektiske
Bugsamlerbier (Megachilidae)	Bladskærerbier (<i>Megachile</i>), Murerbier (<i>Osmia</i>), Saksebier (<i>Chelostoma</i>)	11	48	Redebyggere	Hulboende, enkelte jordboende	Oligolektiske, polyektiske
	Keglebier (<i>Coelioxys</i>)			Redesnyltere		
Langtungebier (Apidae)	Humlebier (<i>Bombus</i>), Væg bier (<i>Anthrophora</i>)	10	81	Redebyggere	Jordboende/hulboende	Polyektiske
	Hvepsebier (<i>Nomada</i>)			Redesnyltere		

DANMARKS
BIAVLERFORENING

Du kan læse mere om vilde bier på www.bivenlig.dk – her kan du også finde råd til, hvordan du kan hjælpe bierne.